

Megalakult Szegeden a Tüdőgümőkór Ellen Küzdő Szövetség.

(Saját tudósítónktól.) A tüdővész elleni küzdelem budapesti központja felhívta dr. Wolff Ferenc tiszti főorvost, hogy indítson mozgalmat Szegeden és alakítson egy szervet, amelynek feladata a tüdővész elleni küzdelem. Ugyanebben az időben dr. Kovács József indítványára a törvényhatósági bizottság megbízta a tanácsot, hogy dolgozzon ki részletes programot a tüdővész elleni küzdelemre. A tiszti főorvos meghívására szombaton délután 5 órakor a városháza bizottsági termében értekezletre gyűltek össze a tárgyakban a szegedi jótékony egyesületek vezetői, a különböző hatóságok, tanítók, gyárak igazgatói, a munkáspénztár és a munkás szakosztályok vezetői. Az elnöklő főorvos a mozgalom célját és eszközeit a következőkben jelölte meg:

— A cél az, hogy a Magyarországon legjobban fenyegető népbetegséget leküzd-hessük és ennek érdekében a Tüdőgümőkór Ellen Küzdő Egyesület megalakuljon. A háborúnak nemcsak a harctéren, itthon is vannak szomorú következményei, különösen a közegészségügy terén. Néhány veszedelmes betegséget, a vérhast, tifuszt és kolerát sikerült a minimumra csökkenteni, de ezekkel szemben még egy igen nagy veszedelem fenyegeti az ország jövőjét: a tüdővész, amelynek elterjedése nagy méreteket öltött. Ezt a betegséget a legtöbb ember gyermekkorában szerzi és a későbbi körülmények folytán meggyengült testben lángra lobban a betegség csirája. Kifejlődéséhez természetesen nagyban hozzájárulnak a harctéri szenvedések, az itthon maradtaknál pedig a rossz táplálkozás és túlfeszített munka miatt hatalmasodik el a baj. Ezzel a fenyegető veszedelemmel szembe kell állni és a hatóság és az állam hathatós támogatásával sikerül is a célt elérni. Azonban a védelem nemcsak az állam és a hatóság feladata. Az állam törekvéseit a társadalomnak is is-tápolni kell, különben csak fél munkát lehet végezni. Utal arra, hogy a szervezett német társadalom az állam támogatásával mily hatalmas intézményeket tudott teremteni. A társadalom munkakörének legfontosabb része a tuberkulotikus betegek felkutatása. Itt kezdődik az individuális védőmunka. Gondozó szervezetet kell létesíteni, melynek az lesz a feladata, hogy minél humánusabban juttassa a beteghez az állam és a társadalom segítségét. Végül kéri, hogy az értekezlet bizz meg őt a megalakítandó egyesület ügy-vezető elnökségével, majd felolvasta az alapszabályokat.

Dr. Szalay József főkapitány szólalt fel ezután. A védekezésnek — ugymond — ma más módjai vannak, mint amilyen sablonokhoz régebben ragaszkodtunk. Az erők egyesítésének újabb, modernebb formáját találták ki, mikor egy ilyen akcióba minden társadalmi intézményt, hatóságot és tőkét bevonnak. Az egyesületesdi játék ma már túlhaladott dolog. A védekezés összefügg az anyák és csecsemők védelmével. Jön majd másik védekező akció is, mint a venerikus betegségek, az alkohol elleni küzdelem. A most megalakítandó szervnek tehát nem kell egy külön egyesületnek lenni, tagdíjakra, alapszabályokra, tisztikarra nincs szükség, legyen csak egy elnök és ennek legyen egy segítőtársa. Javasolja, hogy az értekezlet a hatóságokat, a kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági érdekképviseleteket, valamennyi négyesület elnökségét, a pedagógusokat és minden tagdíj, tisztikar nélküli alakítsa meg ezt a védekező szervet. Ha a szervezés munkájával készen lesz, a város és az állam a legnagyobb mértékben vállalják magukra a megjelölt célok megvalósítását.

Dr. Hollós József kifejté, hogy a tüdővész elleni küzdelem, bár husz éve folyik, még mindig csecsemőkorát éli. Ennek oka az, hogy a kérdést eddig a régi formában akarták megoldani. Főfeladat, hogy az államot és hatóságokat megfelelő intézkedések megtételére szorítsák, amit az állam eddig mindig a társadalom vállaira igyekezett áthárítani. Ha az állam husz év óta ugy tekintette volna a tüdővész elleni küzdelmet, mint a közegészségügy elválaszthatatlan részét, már sok intézményünk lenne. Végül főlemlítette, hogy vasárnap délelőtt tartandó előadásában meg fogja jelölni a védelem irányát.

Dr. Wolff Ferenc tiszti főorvos szerint az eredmény nem attól függ, hogy a szervnek egyesület, vagy szövetség a neve, van-e tagdíj, vagy nincs, hanem attól, hogy a vezetősége és tagjai miképpen dolgoznak. Itt azért van szükség egyesületre, mert az országos központ ilyen egyesületeket állít fel s az ezekkel való egyöntetiséget kell biztosítani. Végül jelzi, hogy az egyesületnek már is van ötvenezer koronája. Másod-elnökiül Lendvai Sándort, pénztárosul Kaszó Eleket, ügyészül dr. Regdon Károlyt ajánlja.

Dr. Turcsányi Imre szövetséget ajánl egyesület helyett, hogy ezt a szervet ne kössék alapszabályok, hanem szabadabban működhessek. Wimmer Fülöp szintén a szövetséget ajánlja s az értekezlet így is határoz.

Végül a tiszti főorvos a szövetség célját a következőkben jelölte meg: Négy gondozó létesítése, az állam és a hatóság támogatásával tüdőszanatórium felállítása. Budapesten értekezett báró Korányival és gróf Klebelsberggel, kik ígéretet tettek, hogy lépéseket tesznek egy 500—1000 ágyas alföldi népszanatórium felállítására érdekében. Végül a kórházban külön osztályt kell létesíteni a súlyos gümőkorosak részére. Távolabbi cél az erdei iskolák és munkásotthonok stb. létesítése.

Dr. Hollós József főorvos vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza közgyűlési termében a tüdővész elleni védekezésről előadást tart. A közérdekű ügyre való tekintettel dr. Wolff Ferenc városi tiszti főorvos kéri, hogy a közönség a tüdővész elleni védekezés módjait ismertető előadáson minél nagyobb számban jelenjék meg.

Beszélgessünk.

★

En: Adj' Isten!

A fahonvéd (mogorván néz, maga elé bámul és jó ideig hallgat. Majd megszólal): A jó Isten adjon, amit akar, de föltétlenül adjon olyan embereket, akiknek ebben a véres időben tiszta a kezük és a lelkiismeretük.

En: Ilyen is kerül.

A fahonvéd: De olyannak nem szabadna kerülni, akinek se a keze, se a lelkiismerete nem tiszta.

En: A tiszta szem között mindig kerül konkoly.

A fahonvéd: Az a baj, hogy fölös számmal. Ma-holnap már odajutunk, hogy több lesz az ocsu, mint a tiszta. (Egy pár pillanatnyi hallgatás után.) És mi oka volt annak, hogy a legujabb szegedi kis tükröt nem tart-hatták a közönség elé?

En: A cenzor miatt.

A fahonvéd: A háboru ideje alatt sok mindenfélét megtanultam, de annak, hogy mi az a cenzura, nem tudtam a nyitjára jönni. Miféle szerzet lehet az?

En: Nem szerzet az, hanem régmúlt időnek a hagyománya. Most él és virul. Hogy még meddig? Isten a tudója. A lényeg az, hogy van. Hát hogy is mondjam csak? Cenzor az annyit tesz magyarul: gát, kerékkötő, vagy legjobb esetben miskaroló.

A fahonvéd: A teremburáját neki, hát herél?

En: Gondolatokat. De nem mindig és nem mindenütt egyformán. Néha Budapesten meg-szabad ugyanazt írni, amit Szegeden nem szabad, de Szegeden nem igen lehet megírni azt, amit Budapesten, vagy Balmazújvároson szabad.

A fahonvéd: No, nem is lennék én Szegeden újságíró.

En: Ami azt illeti, tudok jobb és kiadósabb foglalkozást is. De akít ide láncozt a sor-sa, az úgy járja a kálváriát, ahogy lehet. Az újságíró sok mindent megszokik, avgy a leg-rosszabb esetben megszökik. Van középut is. Furfanggal él. Kell, hogy erre rendezze be az esztét.

A fahonvéd: Ami azt illeti, mindegyik-nek srófra jár az esze. Különben pedig mit csinál ilyenkor, ha furfanggal kell élni?

En: Játszik. Idő, hely, meg miegymás nem fontos előtte, oda és abba az időbe helye-zi az eseményeket, ahol és amikor a játékát elkövetheti. És elköveti.

A fahonvéd: Nem értem.

En: No majd megmagyarázom. A köles ügy nem kelhetett ki idejére a cenzura miatt. Erről a legujabb termésről már beszéltek uton-utfélen az emberek, a fővárosi újságok is megírták, csak a szegedi sajtó keze volt megkötve, a szája meg bekötve. Ilyenkor a srófós eszü újságíró el kezd játszani. Az ese-mény színhelyét áttesszi digóföldre, Genuába. (La superba!) És luganoi h iradás alapján megírja, hogy Genuából köles csempészes történet Franciaországba.

A fahonvéd: Kezdem már pedzeni. A köles Genuában is köles, éppen úgy, mint Szegeden, ahol a csempészet éppen olyan bűn, mint Genuában. És megíródik a teljes történet, csak azzal a különbséggel, hogy a tudósításban Genua szerepel Szeged helyett. De ennek békét hagy a cenzura.

En: Persze. Genuában szabad a csempészet, sőt öröndetes jelenség. És még öröndetesebb, ha h iradás van fölöle. De szegedi dologról ne írjon szegedi újság, arra valók a pestiek. Azoknak szabad.

A fahonvéd: A kis kölesit neki! Hát ez már figurás játék. Különben manapság minden játék. A színházi pályázat kiírása is játék volt.

En: Komolynak senki se vette, még azok sem, akik az idegenből pályáztak. Írások vannak róla. Ime, így játszadoznak a város jó hirnevével.

Magyar

találmány, magyar készítmény nem ért még el olyan sikert, mint a Diana sóborszesz. Évről-évre rohamosan emelkedik a fogyasztás s ma már közel évi 15,000,000 palack Diana sóborszesz kerül fogyasztásra kizárólag Magyarországon, de az

ország

határain túl is eljutott már e páratlan szer hirneve. Tengerentúli államokban ép úgy ismerik és fogyasztják, mint idehaza. Magyarok, ha külföldre utaznak, okvetlenül magukkal viszik, mert aki egyszer megszokta, nem tud már meg-lenni nélküle. Igazán: szerénytelenség nélkül elmondhatjuk, hogy

nem volt

még készítmény, mely ily rövid idő alatt ily páratlan népszerű-ségre, közkedveltségre tegyen szert, s ennyire nélkülözhetlenné váljék. Ha kutatjuk e siker okait, azt látjuk, hogy nem a rek-lám, nem a szervezési munka, nem a kínálat hozta létre ez a csodálatos sikert,

hanem

az az egyszerű tény, hogy aki egyszer bármilyen bajánál a Diana sóborszeszhez folyamodott segítségért, e biztos hatásu háziszerven föltétlenül megtalálta amit keresett s ezért aztán később is állandóan ragaszkodott hozzá, kijelentvén, hogy amíg csak

lesz

a világon Diana sóborszesz, házából ki nem hagyja fogyni.

Ára 1.30 fillér.

Kapható mindenütt.

Főelárusítóhely: Diana Kereskedelmi Részv.-Társ.
BUDAPEST, Nádor-utca 6. sz.